

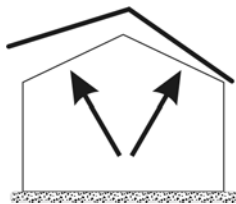

Kouman Van Afekte Kay ¹

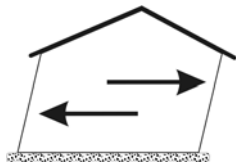
Kathleen C. Ruppert, Hal S. Knowles, III, ak Karla A. Lenfesty²

Fòs van se yon bagay ki trè komplike. Efèt van sou yon bilding depann de plizyè varyabs. Varyab ki natirèl gen dwa vitès van-an, wotè van-an, bagay ke yo jwen atè, e sa ki nan lè. Varyab bilding konpoze de fòm, zòn, ak pwopriyete fizik bilding-nan. Ansanm, pwopriyete sa-yo kreye diferans nan presyon ki pouse e ki rale sou sifas deyò kay-la.

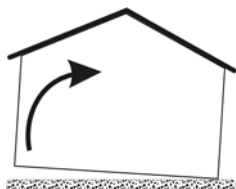
Kouman Fòs Van Afekte Kay

Lè van-an pase anlè do kay-la li fòse li pou li leve. Menm jan ak zèl avyon, van pase anba do kay-la li leve do kay-la tandi ke van pase anlè do kay-la li rale do kay-la leve.

Lè presyon van-an ap vini antravè sou kay-la, li kreye yon aksyon ki koze kay-la pou li vini **panche ouswa deplase** de fondasyon li.

Menm presyon van sa-a gen dwa fè kay-la **woule** sou fondasyon si li pa kapab panche ouswa deplase de fondasyon li..

Sèlman Pi Fò Ke Pati Ki Pi Fèb-la

Yon kay ki solid fèt pou li reziste twa efè van sa-yo. Pati deyò kay-la aji kankou yon anvlòp pou kay-la. Gade anvlòp sa-a kankou yon kouvèti kont eleman ke ou jwenn deyò kankou chalè, imidite, ak move tan. Yon kouvèti ki solid by kay-la plis sekirite e fè moun ki andedan-yo pi konfortab.

Pati ki fè strikti kouvèti bilding nan se fondasyon, miray, ak do-kay. Yon anvlòp ki solid genyen yon **sipò kontini**. Sipò sa-a konekte tout pati strikti anvlòp bilding-nan kankou yon skelèt nan kò imen konekte mam kò-nou.

Pati ki pa fè kò ak strikti bilding-nan se fenèt, pòt, pòt remize, ak lòt ouvèti nan strikti-a. Pati sa-yo pwoteje andedan kay-la kankou po nan kò imen pwoteje ògann nou.

Pati ki pi fèb nan anvlòp kay-la se li menm ki ap gen plis chans pou tonbe nan yon move van. Lè yon siklòn ouswa yon tònad frape, kay-la sèlman pi fò ke pati ki pi fèb-la.

Pou plis inòmasyon an detay sou afè anvlòp kay ki bay rezistans a van, tanpri li lòt fèy papye ke nou genwen nan **Edikasyon + Aksyon = Seri Kontwol Van**.

1. Dokiman sa-a fè pati 3 de 5 nan Edikasyon + Aksyon = Koleksyon Kontwol Dega Van. Dat publikasyon: Avril 2007.
2. Kathleen C. Ruppert, Syantis Estansyon Asosyé., Pwogram pou Resous Bon Jan Kominoté; Hal S. Knowles, III, Kòdinatè, Pwogram pou Resous Bon Jan Kominoté; Karla A. Lenfesty, Espesyalis Kontwol Dega Van Siklòn, Estansyon Koperatif pou Konté St Lucie, Enstiti pou manjé ak Syans Agrikiltirèl, Inivèsiti Laflorid;

Enstiti pou manjé ak Syans Agrikiltirèl (IMSA) se yon Opòtinité pou Anplwa Egal – Anplwayè Aksyon Afimatif gen dwa pou founi rechèch, enfòmasyon edikasyonèl ak lòt sèvis sèlman bay endividyèl ak enstitisyon kap fonksyoné san fè atansyon a ras, kwayans, koulè, relijyon, laj, enfimite, sex, oryantasyon seksyèl, stati marital, orijin nasyonal, opinyon ou afilyasyon politik. Pou enfòmasyon sou kouman pou jwenn lòt publikasyon estansyon, pran kontak ak Biro Sèvis Estansyon Koperatif kin an Konté pa-ou. Sèvis Estansyon Koperatif Laflorid / Enstiti pou manjé ak Syans Agrikiltirèl / Inivèsiti Laflorid / Larry R. Arrington, Dirèktè.

Kouman Fòs Van Kreye Dega

Fòs van gen dwa kraze sipò kontini nan yon kay ouswa pete yon twou nan anvlòp bilding-nan. Pafwa fòs aktyel van-an gen dwa koze yon pòt ouswa yon fenèt pou ouvè pa fòs.

Genyen de fwa van gen dwa ranmase debri nan lari-a e voye yo kont anvlòp kay-la. Ekzanp debri ki kapab vini gwo danje ak van-an, se shingel sou do-kay vwazen, moso bwa, ouswa mèb nan lakou ke mèt-yo pa te ranmase.

Kou fòs vav-an pete anvlòp kay-la, strikti kay-la vini nan pi gwo danje. Dlo vini yon lòt gwo pwoblèm ke van-an pote ak lapli.

Si kay-nou pa genyen anyen ki ap bare-li, ouswa li a mwens ke 1,500 pye de dlo lanmè, nou genyen plis chans pou resevwa dega ke gwo van ap pote. Se yon bon ide pou nou plante pye bwa devan kay nou pou fòse van-an sou kote kay-la.

Rezistans Pou Siklòn ak Tònad

Cheke ak ofisyel nan bilding local pou nou determine si zòn bò lakay-nou fè pati de zòn gwo van. Itilize pwoteksyon ki kapab fè kay-nou reziste fòs van ki determine nan zòn nou. Se yon bon jen ide pou nou konstri ouswa refè kay-nou pi bon ke kòd mande nou. Sa gen dwa by nou plis rezistans kont dega, lapè nan tèt nou, plis vale sou kay-la, e li kapab ede nou kalifye pou lot èd, aktyel ouswa nan demen nan afè rabè sou asirans kont gwo van.

- **Ranfòse... pou meyè abitasyon** vlè di ke se yon pwogram de sètifikasyon pou kay nan Enstiti Sekirite Biznis ak Kay (ESBK), se yon òganizasyon pou rechèch ak edikasyon sou kompayi asirans kay. Yon mak chwazi *Ranfòse ... pou meyè abitasyon* vlè di ke enspektè ki kalifye dekalre ke kay-la konstri pou li reziste tout move bagay ki rive nòmalmman nan zòn-nan. Genyen sèten konpayi asirans ki bay rabè sou asirans kont van pou kay ki cètifye ke yo ranfòse. Pou plis infòmasyon, visite www.ibhs.org

- **Blueprint for Safety** se yon pwogram edikasyonel ki sòti nan *Alyans Federal pou Sekirite Kay* (FLASH), se yon òganizasyon charitab, san profi, ki dedye tan-yo nan fè reklam pou sekirite kay. Pwogram sa-a ofri gid ak bon jen enfòmasyon bay moun ki ap konstri kay nan zafè sekirite-dega kont inondasyon, dife, ak move van. Pou plis enfòmasyon, visite www.blueprintforsafety.org ak www.flash.org

Referans ak Resòs

Federal Emergency Management Agency |
Prevansyon Pou Dezast and Bibliotèk Pou
Preparasyon

www.fema.gov/library/prepandprev.shtm

Divizyon Laflorid pou Manajman de Sekou |
Paj Enfòmasyon

www.floridadisaster.org/DEMinformation.htm

Texas Tech University | Sant Pou Syans Van ak
Rechèch Konstriksyon

www.wind.ttu.edu

Inivèsité Laflorid | Liv Sou Fezast

<http://disaster.ifas.ufl.edu/>